

Příběh druhý:

O NEKONČÍCÍ CHAMTIVOSTI

O SVĚTĚ VELKÝCH PENĚZ, hamiznosti a mocných bank vědí své. Geraint Anderson pracoval v londýnské City v letech její největší slávy před výbuchem krize. O tom, co se v té době dělo, vydal známou knihu *Cityboy*, tím s burzovním světem skončil a uchýlil se do hor ve Walesu. Investor Jan Pravda se na trhu pohybuje stále, a jak říká, chování bankéřů raději nesleduje. Oba se však shodují na jednom. Něco se změnilo a ta změna je patrná ještě dnes. „V City jde pořád o velké peníze, sex a drogy jako za mých časů, ale všichni jsou dnes opatrnější. Mají velký strach z nové regulace a z toho, že se na ně něco provalí. Dalo by se říct, že je to větší nuda,“ říká Anderson s tím, že práce v City je stále stejně návyková jako za jeho časů. O tom, jak to tam dnes chodí, ví od svých bývalých kolegů, kteří už 10 let říkají, že na trhu skončí, a stále tam jsou.

Jan Pravda, který v 90. letech působil na Wall Street i v Londýně v bankách Credit Suisse First Boston nebo Merrill Lynch a už několik let vede vlastní investiční společnost Pravda Capital a fond Sanning Capital, poukazuje na skandály, které v posledních letech vypluly ve velkých bankách na povrch. Padly miliardové pokuty za manipulaci se sazbami Libor nebo financování zločineckých režimů. „Skoro bych si tipoval, že krize odhalila slabiny v bankách, propouštělo se a tito zaměstnanci chtěli mluvit. Regulátoři najednou měli přístup k informacím, ke kterým se předtím nedostali.“ Ostatně s nekalým chováním velkých bank má i on své zkušenosti. „My sami jsme byli předmětem jedné takové manipulace. Prostě nás obrali o několik desítek tisíc eur při měnové transakci. Když jsme si stěžovali, řekli nám, že máme smůlu. Dokud na ně nepošlete nějakého regulátora nebo ombudsmana, tak se s vámi prostě nebaví,“ popisuje Pravda, jak to dodnes chodí v bankovním světě.

Podle něj však velké banky, i když za svou roli v krizi nebyly potrestány a jejich šéfové zůstali ve funkcích, ztratily na trhu reputaci a vyrojila se jim nová konkurence. Analýzy od vládců Wall Street jako Goldman Sachs nebo Merrill Lynch dnes už investoři zdaleka neberou tak vážně.

„Skepsa ke zprávě, kterou napíše nějaká banka, jež zároveň obchoduje na burze, je vysoká. Kdysi to byla událost a všichni to brali vážně. Dnes si každý řekne, že to je zase nějaký investiční ‚bullshit‘, který ani nemá cenu číst. Tím neříkám, že jsou zprávy celé špatné, fakta tam bývají dobrá, ale člověk nesmí podlehnout závěrům, ke kterým analytici velkých bank došli. Spousta investorů proto migruje k automatizovaným obchodníkům bez vlastního analytického oddělení. A používá analýzy nezávislých firem. To, že takové společnosti vůbec vznikly, je na pováženu, před dvaceti lety by nebyly schopny přežít,“ tvrdí Pravda.

Přesto už opět finanční média chrlí denně zprávy, že burzy vypadají jako před krizí. Akciové trhy ve Spojených státech se sedm let od největšího kolapsu burzy od velké hospodářské krize vydaly prudce dolů z historických maxim. Řada proroků zkázy, kteří věštili, že se věci začínají příliš podobat tomu, co bylo na trzích vidět tehdy, roste. Ale tito lidé tu byli vždycky a jejich předpovědi se nemusí naplnit hned. Pravda i Anderson si naopak myslí, že situace není tak vyhrčená a akcie jsou oceněny relativně správně.

Jenže to neznamená, že celý burzovní stroj šlape jako hodinky. Naopak, předtím to byly nekvalitní hypotéky, které bankéři balili do zdánlivě bezpečných investičních balíčků, dnes se něco podobného děje na trhu s dluhopisy. „Když uvážíme, jaké mají některé země problémy s dluhy, jsou jejich ceny nesmyslně vysoké. A přesto je všichni kupují. Je za tím podobná snaha vydělat za každou cenu, jako byla tehdy u hypoték,“ říká Anderson.

A tím nebezpečí, které dnes finanční svět skrývá, nekončí. Už jen proto, že řetěz událostí, který byl ještě před krizí

nastartován, stále pokračuje. Problémy, jež má čínská ekonomika a čínská burza, dnes plní světová media. Zpomalení, nebo dokonce krach v Číně by byly pro světovou ekonomiku velký problém, možná ještě větší než pád Lehman Brothers. „Dluhy polostátních a státních firem v Číně, to je nejrizikovější finanční produkt dneška. Je to časovaná bomba,“ popisuje Pravda, o čem se na trhu teď nejvíc mluví. Čínské potíže přitom nevznikly samy o sobě, naopak je to další důsledek událostí před mnoha lety.

„Tu rozbušku roznítil už bývalý šéf americké centrální banky Alan Greenspan, který nízkými úroky a levnými penězi podporoval spotřebu v USA. Čína tak měla odbyť, masivně vyráběla a postavila k tomu masivní infrastrukturu, samozřejmě na dluh. Jenže teď už nemá kam prodávat a neví, co s nadvýrobou a dluhem. Je to stejné dilema, jako má Řecko. Buď obětuje růst, přestane podporovat nové projekty a tím umrtví růst dluhu a HDP, nebo bude předstírat, že se nic neděje, a balík v pomyslném kasinu se bude zvyšovat a o to větší průšvih to bude,“ dodává Pravda. ▶

Wall Street i londýnská City se po krizi změnily. Bankéři jsou opatrnější, objevují se však nová rizika. Třeba Čína.

